

Media: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Page: 1,31

Published at: 13-02-2022

Author: **Surface:** 1453.1 cm² **Circulation:** 14860

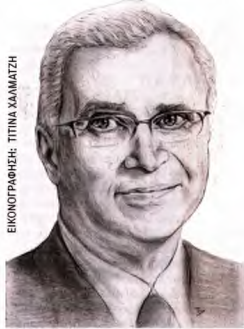
Subjects:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

*Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής
στο Πανεπιστήμιο Γέιλ*

Σελ. 31

ΕΚΜΟΤΡΦΩΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

Ιωάννης Ελευθεριάδης, καθηγητής Καρδιοχειρουργικής στο Πανεπιστήμιο Γέιλ

Οι σταθμοί του

- 1950 Γεννιέται στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ.
1962 Μπαίνει στην ομάδα πόλιντ του σχολείου.
1968 Παιρνει υποτροφία για να σπουδάσει στο Κολέγιο του Γέιλ.
1972 Σπουδές στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Γέιλ και πτυχίο το 1976.
1977 Ξεκινά να ειδικεύεται στην Καρδιοχειρουργική.
1983 Πραγματοποιεί την πρώτη χειρουργική επέμβαση καρδιάς.
1989 Γίνεται τακτικός καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Γέιλ.
2006 Αναλαμβάνει την Εξορ Καρδιοχειρουργικής William W. L. Glenn στο Πανεπιστήμιο Γέιλ.
2020 Ανακηρύσσεται κορυφαίος γιατρός διεθνώς στο καρδιακό ανευρύσμα.

Αγάπη, το φάρμακο για την καρδιά

Νιώθω δικαίωση κάθε φορά που μια πολύπλοκη επέμβαση ολοκληρώνεται με επιτυχία και ένας άνθρωπος κερδίζει τη μάχη

Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΙΤΑΚΟΙΗ

Αγαπημένες του ελληνικές λέξεις είναι: αγάπη, ψυχή, χάρισμα, αίτιμα, ήθος, καρδιά. Στην τελευταία έχει αφιερώσει τη ζωή του. Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής του Πανεπιστημίου Γέιλ, ομότιμος διευθυντής του Ινστιτούτου Αορτίτις στο Νοσοκομείο Yale New Haven και ένας εκ των κορυφαίων στον τομέα του διεθνούς, ο Ιωάννης Ελευθεριάδης έχει ομοίως κυλιές ανθρώπους και έχει εκπαιδεύσει «στρατιές» νέων καρδιοχειρουργών. «Χειρουργώ κάθε εργάσιμη μέρα. Αν δεν μπω στο χειρουργείο, νιώθω ότι δεν έχω προσφέρει τίποτε στην κοινωνία. Εχω κάνει περισσότερες από 5.000 καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, μεταξύ των οποίων 350 μεταμοσχεύσεις καρδιάς, 200 εμφυτεύσεις τεχνητής καρδιάς και πολλές κιάδιες μπαμπιάς και επεμβάσεις ανευρύσματος αορτής», λέει στην «Κ».

Ήταν τέτοια η αγωνία των γονιών μου να μάθω τη γλώσσα της πατρίδας μας, που μου μιλούσαν μόνο ελληνικά μέχρι να πάω στο νηπιαγωγείο.

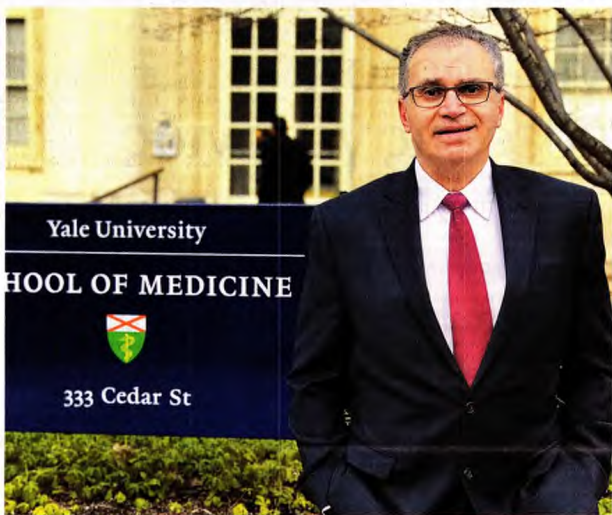
Ενας καλός χειρουργός πρέπει να δείχνει στον ασθενή ότι πραγματικά ενδιαφέρεται να γίνει καλά. Οι άνθρωποι νιώθουν την ενσυναίσθηση και το νοιάξιμό μας όταν είναι γνήσια.

πεθάνει (παύση). Συγγνώμη αλλά πάντα συγκινούμαι όταν τη θυμάμαι. Μας ενέπνεε, τις αδελφές μου και εμένα, να γινόμαστε καλύτεροι.

– Ποιος είναι ο οικογενειακός σας καταρράχης;
– Η μητέρα μου γεννηθήκα στην Αθήνα. Αν και από φτωχή οικογένεια, τελείωσε το Γυμνάσιο, κάτι σπάνιο για τη γενιά της. Ήταν γενναία, είχε αυτοπεποίθηση και ήθελε ολομόναχη στην Αμερική στα δεκαοκτώ της, αμέσως μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προσδοκώντας ένα καλύτερο μέλλον. Ήθελε δακτυλογραφία και στενογραφία, για να ακολουθήσει καριέρα γραμματέως. Ο πατέρας μου κατάγεται από την Κρήτη. Ήταν ναυτικός και άφησε τη θάλασσα για να εγκατασταθεί στις ΗΠΑ. Ερωτεύτηκεν κεραυνούβωλα, έκαναν τέσσερα παιδιά, εκείνη έγινε νοσοκόμος κι εκείνος μηχανολόγος μηχανικός. Μου έμαθε να επισκευάζω αυτοκίνητα... Είναι 90 ετών σήμερα. Η μητέρα μου έχει

– Σας μετέδωσαν οι γονείς σας την αγάπη τους για την Ελλάδα;
– Σε απόλυτο βαθμό. Τέτοια ήταν η αγωνία τους να μάθω τη γλώσσα της πατρίδας μας, που μου μιλούσαν μόνο ελληνικά μέχρι να πάω στο νηπιαγωγείο. Από εκεί και μετά έμαθα δύο τρόπους να εκφράζομαι.

– Πατή αποφασίσατε να ασχοληθείτε με την καρδιοχειρουργική;
– Όταν τελείωσα το Κολέγιο του Γέιλ, η συγκεκριμένη ειδικότητα ήταν ακόμα στα σπάργανα και ο πτυχός της δυσκόλιος πολύ υψηλός. Σκεφτείτε ότι μια επέμβαση τότε μπορεί να διαρκούσε 12 ή 16 ώρες. Δεν υπήρχαν ούτε τα μέσα ούτε η γνώση που διαθέτουμε σήμερα. Οι καρδιοχειρουργοί θεωρούνταν κάτι σαν τους πλάτους μαχητικών αεροσκαφών! Ως κάτι καινούριο,

«Χειρουργώ κάθε εργάσιμη μέρα. Αν δεν μπω στο χειρουργείο, νιώθω ότι δεν έχω προσφέρει τίποτε στην κοινωνία. Εχω κάνει περισσότερες από 5.000 καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, μεταξύ των οποίων 350 μεταμοσχεύσεις καρδιάς, 200 εμφυτεύσεις τεχνητής καρδιάς και πολλές κιάδιες μπαμπιάς και επεμβάσεις ανευρύσματος αορτής».

λοπόν, και με τέτοιο ρίσκο, η καρδιοχειρουργική με γοήτευσε.
– Ανεύρησμα αορτής: στο άκουσμά του τρομοκρατούμαστε. Τι ακριβώς είναι;
– Η αορτή, το μεγαλύτερο αγγείο του σώματός μας, που ξεκινάει από την καρδιά, φυσιολογικά έχει διάμετρο περίπου 2 εκατοστών (ξάρτατα, μεταξύ άλλων, από το φύλο, την ηλικία και τα σωματομετρικά χαρακτηριστικά). Ανεύρησμα κοιλιακής αορτής είναι όταν η διάμετρος της υπερβεί τα 3 εκατοστά. Κι αν η διάταση, δηλαδή το ξεχειλίσμα, μεγαλώσει περισσότερο, όπως συνήθως συμβαίνει με τον καιρό, η αορτή κινδυνεύει με ρήξη, μια απειλητική για τη ζωή του ασθενούς κατάσταση, γιατί προκαλεί μεγάλη εσωτερική αιμορραγία.

– Πώς γίνεται η διάγνωση;
– Οι περισσότεροι ασθενείς δεν έχουν συμπτώματα, μέχρι να είναι πλέον αργά. Ομως, υπάρχει

δυνατότητα πρόληψης. Με έναν υπέρηχο –αόδυνα και με μικρό κόστος, δηλαδή– το ανεύρησμα μπορεί να διαγνωστεί. Μετά τα 60-65 έτη, λοιπόν, καλό είναι να υπεράβλλονται σε τέτοια εξέταση ιδιαίτερα οι άνδρες. Ο έλεγχος πρέπει να ξεκινάει νωρίτερα, στα 50 έτη, για όλα τα άτομα, γυναίκες και άνδρες, που έχουν συγγενή πρώτου βαθμού με ανεύρησμα ή περιστατικό αφιγνιδίου θανάτου στην οικογένεια.

– Πρόσφατη μελέτη σας, δημοσιευμένη στο American Journal of Cardiology, επιβεβαιώνει την αξία ενός τεστ. Περί τίνας πρόκειται;
– Είναι ένα απλό τεστ που μπορεί, έως έναν βαθμό, να δείξει την πιθανή ύπαρξη ανευρύσματος αορτής. Θέλεις να το κάνουμε μαζί; Σπάσατε το χέρι σας και κρατήστε την παλάμη σας επίπεδη, σαν να μου ζητάτε να σταματήσω. Τεντώστε τον αντίχειρά σας όσο περισσότερο γίνεται προς το εσω-

τερικό της παλάμης σας, δηλαδή προς το μικρό δάκτυλό σας. Εάν ο αντίχειρας μπορεί να τεντωθεί πέρα από την άκρη του χεριού σας, αυτό ίσως είναι σημάδι «κρυμμένου» ανευρύσματος.

– Πώς συνδέεται ο αντίχειρας με την αορτή;
– Οι αρθρώσεις των δακτύλων σας αποτελούνται από συνδέσμους και τένοντες: κύριο συστατικό τους είναι το κολλαγόνο. Εάν το κολλαγόνο είναι αδύναμο, ο αντίχειράς μας μπορεί να μετακινήσει μακρύτερα από το κανονικό. Η αορτή αποτελείται από το ίδιο είδος κολλαγόνου κι αυτό, όπως διαπιστώσαμε, είναι επίσης αδύναμο σε ασθενείς με θετικό τεστ αντίχειρα – παλάμης. Έτσι η αορτή τους διατείνεται περισσότερο, προκαλώντας ανεύρησμα. Αν και το τεστ δεν είναι από μόνο του επαρκές εργαλείο για την επιβεβαίωση της διάγνωσης, έχει διαγνωστική αξία, ειδικά για όσους έχουν οικογενειακό ιστορικό.

Η συνάντηση

Η συνέντευξη έγινε Κυριακή, μέσω Skype, με πρωινό καφέ για τον δρα Ελευθεριάδη και απογευματινό για εμένα. Τον ευχαρίστησα που μου επέτρεψε να «κλέψω» λίγο από τον ελεύθερο χρόνο του, στον πιο παιδικό και στο τρία εγγόνια του. «Χαίρομαι πολύ για τη σημερινή επικοινωνία μας γιατί δεν έχω συναντηθεί ευκαιρία να μιλήσω ελληνικά», μου είπε. Ευχθήκαμε την επόμενη φορά να βρεθούμε σε μια ταβέρνα, στην Ελλάδα, απολαμβάνοντας κρασί και μεζέδες. «Τι πρόταση θα κάνατε αν ήμασταν σήμερα σε ένα τέτοιο περιβάλλον;» τον ρώτησα. «Θα εξέφραζα την αγάπη μου για την πατρίδα μας και τη ζήλια μου για όλους σας: που έχετε το προνόμιο να ζείτε σε μια τόσο όμορφη χώρα».

Ιατρικά θαύματα

– Τι σημαίνει ο τίτλος «Σεχωριστές καρδιές» στο βιβλίο σας;
– Αφηγούμαι τις ιστορίες δεκά ασθενών μου. Χρησιμοποιώ τη φράση και 'αρκές κυριολεκτικά οι καρδιές, τα όργανα τους, παρουσιάζουν εκπληκτικά ανατομικά και λειτουργικά προβλήματα, για τα οποία η σύγχρονη Ιατρική προσφέρει ασημαντές θεραπείες και λύσεις. Αλλά περισσότερο μιλώ για ξεχωριστές καρδιές με τη μη κυριολεκτική έννοια – αυτή στην οποία η «καρδιά» εμπερικλείει τα βασικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά ενός ανθρώπου. Σ' αυτό το βιβλίο, λοιπόν, παρόθε-τω δέκα παρόμοια ήματα θαυμάτων της σύγχρονης Ιατρικής και συγκεκριμένα της Καρδιοχειρουργικής.

Να είμαστε υπερήφανοι ως ανθρωπότητα για τα εμβόλια κατά της COVID-19

– Ποιο είναι το καλύτερο και ποιο το χειρότερο κομμάτι της δουλειάς σας;
– Το όμορφο κομμάτι είναι η απεριόριστη παρά και η δικαιοσύνη την οποία νιώθω κάθε φορά που μια πολύπλοκη και επικίνδυνη χειρουργική επέμβαση ολοκληρώνεται με επιτυχία και ένας άνθρωπος κερδίζει τη μάχη για τη ζωή. Το δύσκολο είναι όταν πρέπει να στερούμαι πολύτιμο χρόνο με την οικογένεια και τους φίλους μου λόγω δουλειάς, κάτι που συμβαίνει πολύ συχνά.

και όταν –ολοένα και σπανιότερα– στις μέρες μας– ένας ασθενής δεν επιβιώνει, παρά τις θερμάς προσπάθειές μας στο χειρουργείο.

– Και ο ορισμός σας για τον καλό χειρουργό;
– Κατ' αρχάς να μπορεί να παίρνει γρήγορα αποφάσεις. Διδασκω στους φοιτητές μου δύο βασικούς κανόνες: Να μην αφήνουν τίποτα κακό πίσω –ενώ δύο προβλήματα που ίσως εντοπίσουν στο χειρουργείο–, αλλά ταυτόχρονα να μην κά-

νουν μια μεγάλη επέμβαση μεγαλύτερη από όσο χρειάζεται. Ενας καλός χειρουργός πρέπει επίσης να έχει σεβασμό και λεπτότητα στον χειρισμό των ευαίσθητων καρδιακών ιστών. Αλλά και να δείχνει στον ασθενή –και στην οικογένειά του– ότι πραγματικά ενδιαφέρεται να γίνει καλά. Οι άνθρωποι νιώθουν την ενσυναίσθηση και το νοιάξιμό μας, όταν είναι γνήσια.

– Για την εξέλιξη της πανδημίας είστε αισιόδοξος;
– Είμαι γενικά αισιόδοξος ανθρώπος. Η τόσο γρήγορη ανάπτυξη των εμβολίων κατά της COVID-19 ήταν εντυπωσιακή. Πρέπει να είμαστε υπερήφανοι ως ανθρωπότητα. Ωστόσο, με τρομάζει η δυνατότητα του ιού να μεταλλάσσεται. Η Ιατρική επιστήμη είναι πολύ έξυπνη, αλλά μέχρι στιγμής αποδυναμώνεται όχι τόσο έξιμηνη όσο αυτός ο μικροσκοπικός μολυσματικός παράγοντας: εξακολουθούμε να τρέχουμε πίσω του και δεν μπορούμε να τον φτάσουμε. Οι ιοί

έχουν μια ακατανίκητη επιθυμία να αναπαράγονται. Αναρωτιέται κανείς από πού προέρχεται αυτή η επιθυμία, αυτή η δύναμή τους, μια και δεν είναι ζώντες οργανισμοί. Κάτι άλλο που με ανησυχεί είναι ότι πολλοί άνθρωποι φοβούνται να πάνε στα νοσοκομεία για εξετάσεις κι έτσι έχουν αυξηθεί κατακόρυφα τα περιστατικά καρικών, καθώς και εμφραγμάτων και άλλων καρδιαγγειακών παθήσεων.

– Τελικά πώς προφυλάσσουμε;
– Επiléγουμε καλούς γονείς, με γνήια καρδιά! (Γέλια) Αναρωριέμαι στη σημασία της κληρονομικότητας, όπως κατορθώνεται. Από εκεί και πέρα υπάρχουν τα γνωστά: καλή διατροφή, άσκηση, όχι κάπνισμα και αλκοόλ, άσπες. Για εμένα, όμως, το καλύτερο φάρμακο είναι η αγάπη: ένα υποστηρικτικό περιβάλλον γύρω μας, ανθρώπων που μας κάνουν να νιώθουμε οικειότητα, ζεστασιά και ασφάλεια.

✓ Η «Κ» θέλει τη συνεργασία σας για να ανακαλύψει και άλλους ενδιαφέροντες ανθρώπους ώστε να φιλοξενηθούν σε αυτή τη σελίδα. Στείλετε τις ιδέες σας στο email gema@kathimerini.gr